

Vprašali bodete, kakšno čarodejstvo je uganjal s „Klasjem“ g. Ničman. Prav nobenega! Mož je vzel Jurčičevega in Stritarjevega Preširna ter ga je pri Blazniku — v novič „sans gêne“ natisniti dal!

Res, da je dan denes, trideset let po pesnikovej smrti, vsakemu dovoljeno ponatiskavati Preširnove pesni in tudi g. Ničmanu bi bili samo hvalo dolžni, ko bi bil to storil v poštenej, dostojnej obliki; a način, kako je to izvršil g. Ničman, ta je, da ne rabim ostrejšega izraza, prav — „amerikansk“. Da bi mu „Klasje“ obilneje rodilo, postavil je svojemu novemu Preširnu na čelo Jurčičevo in Stritarjevo ime, ponatisnil je tudi vso Stritarjevo razpravo o Preširnu ter na naslovni list zapisal letnico 1866., ne pomislivši, da tega leta še ni bilo na svetu firme „J. Blaznikovi nasledniki“, pri katerih je g. Ničman svoj podvržek natisniti dal, ker je gospodar tiskarni, g. Jos. Blaznik, še le 23. junija 1872. leta umrl. Tiskarnica se je sicer potrudila, da je Jurčičevo in Stritarjevo „Klasje“ natisnila s kolikor moči takimi črkami, kakeršne so bile Kleinmayrove l. 1866., vendar se ponatis lahko in razločno zasleduje na vsakej strani. Vrhu tega je papir grši, črke bolj oguljene nego v izdanji iz leta 1866.; in akoravno je g. Ničman skrbel zato, da so se ponatisnile celo vse tiskarske napake prvega izdanja, vendar ni pazil dovolj na to, da bi se ne bilo v tisk vrnilo mnogo novih. S kratka, vsa izdava je od konca do kraja šušmarska, preračunjena samo na goli dobiček podjetnikov, nedostojna takega vzvišenega pesnika, kakeršen je Preširen. O pokojnem Jurčiči izvestno vem, da g. Ničmanu nikoli ni dal dovoljenja njegovo ime zlorabiti na tak način; in da bi bil g. prof. Stritar svoje čisto ime in svoje čiste roke posodil g. Ničmanu za tako „amerikansko“ podjetje, tudi o tem odločno dvojim. Testamentni eksekutor Jurčičev bode, kakor čujem, storil svojo dolžnost; kaj misli storiti g. prof. Stritar, to je njegova stvar.

„Slovensko dramatično društvo“ predstavljalo je minuli mesec v deželnem gledališči v Ljubljani čez dolgo časa spet dve predstavi slovenski: dne 6. novembra igrala se je „Zmešnjava na zmešnjavo“, veseloigra, katero je po Kotzebueu ponašil Jos. Cimperman, a dne 21. novembra tri krajše šaloigre: „Zapirajte vrata!“ po Cesenateji poslovenil V. Eržen; „Eno uro doktor“, poslovenil J. Aleševc in „Krojač Fips“, poslovenil D. Hostnik. Obakrat zbralo se je v gledališči mnogo občinstva, ki je igralce odlikovalo z živo pohvalo. To je veselo znamenje! Obe predstavi priredil je g. dr. Jos. Starè.

Matica slovenska v Ljubljani oglašča, da bodo za leto 1881. prejeli samo tisti društveniki Matičine knjige, kateri do 15. decembra 1881. leta plačajo ustanovnino ali letni donesek. Tako je prav! To energijo Matičnega odbora moramo odobravati iz vsega srca. Odpraviti in s korenino izruti se mora pri nas Slovencih tista strašanska razvada, da ljudje zahtevajo knjig in časopisov brez plačane naročnine in da so še žaljeni, ako se jim knjiga ali list na upanje ne pošilja. Mnogi mislijo, da so naši literarni zavodi in naša novinska uredništva kakšno občeslovensko dobrodelno ali podporno društvo!

Simon vitez Wilfan †, prošt novomeški, umrl je 7. novembra t. l. v Novem Mestu. Vitez Wilfan, porojen 20. oktobra 1802. l. v Škofjeh Loki, bil je sošolec Preširnov ter visokočislán, omikan duhovnik. V Novem Mestu je uredil in znatno pomnožil kapiteljsko knjižnico ter uredil tudi kapiteljski arhiv, v katerem se nahaja nad 500 listin, imenitnih za kranjsko zgodovino od 14. stoletja dalje.

Sedaj izmeje sošolcev Preširmovih živi samo še jeden, prečastiti g. dekan lipavski Jurij Gabrijan. — 7. okt. t. l. umrl je v Ljubljani 69letni umirovljeni c. kr. okrajni sodnik Jan. Lapajne, v svojih mladih letih dober prijatelj Preširmov, iz katerega življenja je ljubeznivi stari gospod vedel pripovedovati mnogo zanimljivih črtic.

G. Miroslav Malovrh v Zagrebu, ki je pred kratkim v „Slov. Narodu“ objavil Ivana Turgenjevljega „Fausta“ v slovenskem prevodu, dobil je od upravnega odbora „Narodne tiskarne“ nálog, preložiti v slovenščino tudi Turgenjevljev roman „Nov“, ki bode po novem letu izhajal v „Slov. Narodu“. Oba romana „Faust“ in „Nov“ izdana bodeta vrhu tega v posebnej knjigi. — G. Danilo Majeron preložil je znanega poljskega pisatelja Kraszewskega roman „Morituri“, ki bode tudi izšel v „Slov. Narodu“.

Upravni odbor „Narodne tiskarne“ naročil je „Ljubljanskemu Zvonu“ za blizu 1000 gld. novih črk (garmond in bourgeois antiqua), inicijal, vinjet in mnogo drugega oplešvalnega materijala, tako da bode „Ljubljanski Zvon“ po novem letu izhajal ves v novejši obliki.

P. Xaverius a S. Ignatio Carn. in seculo vocatus Gregor. Worenz, Augustinianus Discalceatus in conscribendis pro bono Patriae libris in carniolico idiomate praesertim indefessus et plus nimio diligens, conscripsit, et in Mss. in Bibliotheca conventus Labacensis ad S. Josephi (sic!) ad vias regias reliquit: a) Nove besedne bugve (sic!), ali useh číherneh besedy, hoc est: Dictionarium latino-Carniolicum, in quo adjecit: si fortassis errores InVenias LeCtor, taLes eMendabls. Ex quo nonnemo colligit, hoc ipso anno opus, quod in 4. compactum est, perfectum fuisse. b) Celu Svetu Pismu, novega, inu stariga Testamenta. Hoc est: Universa Biblia novi, et antiqui Testamenti in VI Voluminib. in 4. Sic vos, non vobis nidificatis aves. — Takó je čítati na 61. str. Pohlinove knjige „Bibliotheca Carnioliae“. Morebiti bi zgoraj bilo treba pisanje popraviti na ta način: „si fortassis errores InVenias, LeCtor, taLes eMenDabis“, da bi se potlej iz teh pismen dobila létnica 1710, ker zdaj se kaže po vse nemožno léto 1210. — Kdo vé kaj o tem Ksaveriji, po krstu in svojem roditelji Gregor Vórenec (Lovrenec) imenovanem? O njem Kopitar in Šafařik molčita. Morda je to le neslana glupost in laž Markova, sam Bog zná, zakaj semkaje postavljena! Utegnil mu je na umu biti Matija Kostelec, kateri je tudi: a) v rokopisu ostavil slovník četrtrinskega lica, zdaj zvezan v platníce; res je le slovensko-nemško-latinsk, ne latinsko-slovensk, a Pohlinu malo déje, bodi si jedna laž več ali jedna menj; b) Kostelec je bil preložil in tudi v rokopisu ostavil vse sveto pismo, katero je nekđaj imela knjižnica Ljubljanskih Avgustincev, o čemer listek, na prvo stran tega zdaj zvezanega rokopisa prilepljen, svedoči z natisnenimi besedami: „Est Conventus FF. Eremit. Discalc. S. P. Augustini ad S. Josephum. Labaci.“ Podoba je, da so baš Avgustinci bili v popisane koženice zvezali ta Kostelčev četrtrinski rokopis, kateri je potlej imel tudi 6 zvezkov, dokler se ga nič ni bilo izgubilo. Morebiti me zdaj kdo zavrne: kakó je moglo Marku biti na umu Kostelčevo sv. pismo, o katerem v svojej knjigi „Bibliotheca Carnioliae“ na 13. str. sam pripoveduje, da ne vé, če se je izgubilo ali če je kde skrito! — Res je to. Védel je i za Kostelčev slóvník ter ga tudi imenoval: „Dictionarium latino-Carniolicum“; a Pohlin je lažniv glupec, imejoč toliko razuma, kolikor ljubezni do resnice. Bog zna, če te laži ni izustil samó zaradi tega,